

Landsformandens nytårshilsen 2012

På denne 1. nytårsdag efter den gamle russiske kalender, som stadig bruges af den ortodokse kirke, er det relevant at se tilbage på et år præget af yderligere intensivering af de dansk-russiske kontakter. Det succesfulde præsidentbesøg i 2010 blev fulgt op af et vellykket dansk regentpar-besøg i Moskva og Sankt Petersborg, ledsaget af et stort opbud fra dansk erhvervsliv. 2011 var samtidig det hidtil bedste år for russisk turisme i Danmark, i høj grad hjulpet på vej af en serie af korte russiske TV-udsendelser om Danmark. Hidtil har Norge og Sverige haft langt bedre turistbesøg, men ved ihærdigt arbejde fra både russisk og dansk side er interessen for Danmark vokset betydeligt. Det var da også som planlagt det økonomiske samarbejde, der blev fokuseret på ved Dansk-Russisk Forenings Ruslandskonferencer i november 2011.

Danmark tiltrækker også øget interesse i russiske folkeoplysningskredse. I marts 2012 står lokalafdelingen på Sjælland for et Grundtvig-seminar med russisk og dansk deltagelse, med støtte fra Folmer Wisti Fonden for International Forståelse. Det danske Kulturinstitut har længe haft kontakt med højskolelignende russiske institutioner så langt væk som Vladivostok. Danske NGO'er har forbindelse med russiske NGO'er som "Soldatermødrene" i Sankt Petersborg og Moskva og humanitære organisation i Arkhangelsk og Murmansk. Både den danske folkekirke og den russisk-ortodokse kirke deltager i det teologiske samarbejde mellem Østersølandene. Det gamle jerntæppe tilhører virkelig historien. Og eventyrlige rejser ad de russiske floder eller den transsibiriske jernbane udøver stadig en stærk fascination på mange danskere.

Samtidig med denne positive udvikling må det konstateres, at den aktuelle politiske udvikling i Rusland giver anledning til bekymring. Der er absolut bekymrende tegn i horisonten i et land, som har et kæmpemæssigt potentiel for udvikling, men er hæmmet af så mange bremsende faktorer, herunder den stadig stærkt udbredte korruption, som præsident Medvedev har gjort opmærksom på, men synes at være magtesløs overfor. Premierminister Putin har lige vundet parlamentsvalget, men både dette og de talrige demonstrationer viser, at utilfredsheden i Rusland er stigende. En film, *Putins Kys*, har nu sat kritisk fokus på bevægelsen *Nasji*, "Vore", den ungdomsorganisation som er dannet for at bakke partiet Enigt Rusland og Putin op.

Det er nu også blevet endelig afgjort, at Vladimir Putin vender tilbage som kandidat til præsidentposten, og at præsident Medvedev ikke genopstiller. Efter forfatningsændringen er det nu muligt for Putin at forblive på præsidentposten de næste 12 år, hvis han vinder valget i år – hvad de færreste tvivler på at han vil gøre. Det generationsskifte fra den sidste sovjet-generation til den første ruslandsgeneration, Medvedev repræsenterer, har således ikke manifesteret sig overbevisende, og signalerne fra Kreml går mest i konservativ retning, herunder en styrkelse af Ruslands militære magt.

Det er kendt, at Putin har betegnet Sovjetunionens sammenbrud for 21 år siden som en katastrofe. Men senest er også den politiske veteran Mikhail Gorbatsjov gået på banen med et forsvar for den Sovjetunion, han blev den første og sidste *præsident* for. Han betragter det

som en stor fejl, at den reformproces, han bragte Sovjetunionen ind i, herunder hans reform af kommunistpartiet, ikke fik mulighed for at fuldbyrdes. Og han har da ret i, at en reformeret Sovjetunion omdannet til et forbund af suveræne stater, men stadig fungerende som en samarbejdende helhed, havde været et alternativ til den opløsningsproces, Boris Jeltsin stod for. Men dengang ved 1990-ernes begyndelse, da Gorbatsjov forsøgte at få økonomisk støtte fra vesten til at stive Sovjetunionen af, talte han for døde øren.

Det var et forfængeligt håb, at de vestlige lande ville støtte udviklingen af en reformeret Sovjetunion med et reformeret kommunistparti ved roret. Og kuppet mod Gorbatsjov i august 1991 viste, hvor skrøbelig hans reformerede Sovjetunion faktisk var. Her viste Jeltsin sig mere realistisk. Og trods de demokratiske tilbageslag, der er sket siden hans præsidentskab, er Rusland stadig i dag et helt andet land end for 25 år siden. Det russiske internet er samtidig forblevet et levende og uregerligt sted som giver brugerne samme frie udtryksmuligheder som i vesten – Rusland er i dag et helt andet sted end Kina i henseende til ytringsfrihed.

Generationsskiftet på præsidentposten er åbenbart blevet opgivet. Men det har haft sin betydning. Utilfredsheden artikuleres mere åbent og af mange flere end tidligere. Der fornemmes faktisk, at der er et generationsskifte på vej i befolkningen. Og man må respektere den styrke, entusiasme og civilcourage, som præger mange russiske NGO-er. Rusland har stadig et levende og lovende civilsamfund, som fortjener vor interesse og støtte. Men derfor er der stadig grund til at se nærmere på de følger, valgene i 2011 og 2012 vil få for Ruslands interne forhold og eksterne relationer. Derfor er arbejdstitlen for Ruslandskonferencerne i Århus og på Christiansborg i 2012, hvortil Hermod Lannungs Fond allerede har bevilget den nødvendige støtte: *Efter valgene – Rusland og omverdenen.*

Internt i foreningen forbereder vi nu Landsledelsens møde i februar og landsmødet i april. Vi skal her sige farvel til vores landskasserer gennem en årrække, Sven Møller Jensen, som har ydet så stor en indsats for foreningen i forretningsudvalg og landsledelse, og som vi derfor skylder rigtig megen tak. En speciel tak til Sven for at have opbygget hjemmesiden, som Ulrik Eskildsen i Aalborg nu har overtaget og videreudvikler, og filmudlånet, som nu er overtaget af Kim Frederichsen i Odense. Kulturudvekslingerne fortsætter som et tilbud til lokalafdelingerne, i år med fokus på russisk film. Endvidere fortsætter foreningens frugtbare samarbejde med det Russiske Center for Videnskab og Kultur i Vester Voldgade 11, hvor vi i år måtte tage afsked med vor samarbejdspartner gennem adskillige år, Evgenija Tjernukha, med hvem vi har haft et intensivt og frugtbart samarbejde. Vi regner med at kunne videreføre dette frugtbare og mangesidige samarbejde med hendes efterfølger som direktør for centret, Sergej Morgunov, som gik i gang i efterårssæsonen. I Aarhus er der samarbejde med blandt andet Det russiske Hus. Så også internt i Danmark blomstrer det dansk-russiske samarbejde.

Til alle vore individuelle og kollektive medlemmer og samarbejdspartnere
et rigtig godt nytår – efter begge kalendere!

Karsten Fledelius, landsformand

14-01-2012